

SERGI REHBERİ 17/03–27/05/2012

YOU
ARE
MONA
STILL
HALL LOUM
HERE
HÂLA BURADASIN

ARTER

SERGİDEKİ İŞLER

3-D Cities

2008–2010

A Bigger Splash

2009

Baid Ghanam

[sheep's testicle]

(Jerusalem)

1996

Bunker

2011

Carcasses

(Baalbeck)

1998

Daybed

2008

Deep Throat

1996

Garfish (Bequia)

1996

Globe

2007

Grater Divide

2002

Hair Grids

With Knots

2006

Hair Receiver

2012

Jardin Public

1993

Kapan

2012

Keffieh

1993–99

Measures of

Distance

1988

Misbah

2006–2007

Natura morta

(medical cabinet)

2012

Present Tense

1996

Projection (cotton)

2006

Roadworks

1985

Shift

2012

Silence

1994

Sprague Chairs

(DOWN TOOLS)

2001

Testimony

1995–2002

Undercurrent (red)

2008

Untitled

(chinese colander)

1996

Untitled

(flat colander)

1996

Untitled (grater)

1996

Untitled

(milk stainer)

1996

Untitled

(shaker colander)

1996

Untitled (rack)

2011

Van Gogh's Back

1995

Worry Beads

2009

You Are Still Here

(Arabic version)

2006

Artık en tanıdık şeylerin bile güvenli olmaktan çıktığı günümüz dünyasını kuşatan tedirginlik hissini kararlılıkla araştıran Mona Hatoum'un sanatsal üretiminin son yirmi yılına kapsamlı bir bakış sunan "Hâlâ Buradasın", bu üretimin toplumsal ve politik bağlamlarının oluşturduğu geniş çerçeveyi açmaya yönelik bir izleme deneyimi yaratmayı hedefliyor. Sergi bu doğrultuda, Hatoum'un ev/yurt ve yerinden edilme; yakınlık ve mesafe; kayıp ve ayrılık; bizi her an gözetim altında tutup denetleyen kurumsal iktidar yapıları; tehdit altındaki insan bedeni gibi konulara adanmış çalışmalarından yaptığı anlamlı alıntıları bir araya getiriyor.

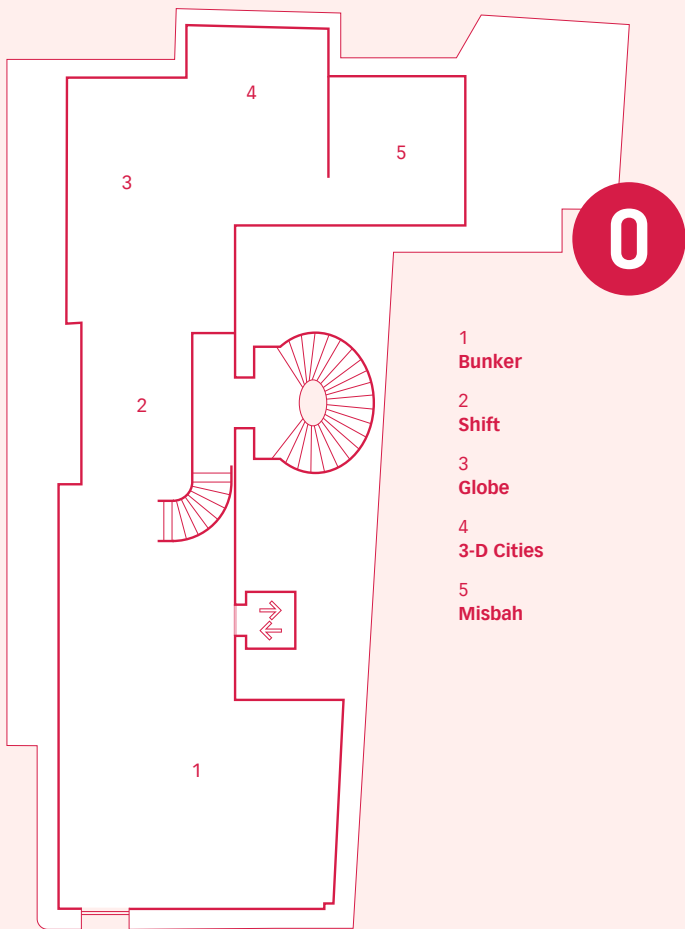
Mona Hatoum'un yapıtları, dünyanın bugünkü durumundan beslenip gelişen karmaşa ve çelişkiler üzerinde yıllardır sürdürmekte olduğu derin bir hafriyatla şekillenir. Çeşitli biçimsel ve görsel öğelerin beklenmedik şekillerde yan yana getirilmesiyle paradoksal anlam katmanları üretilen ikilikler üzerine düşünen bu işler, katı önermelerden ziyade incelikli imalar taşırlar. Hatoum, malzeme ve ölçek üzerinde yaptığı

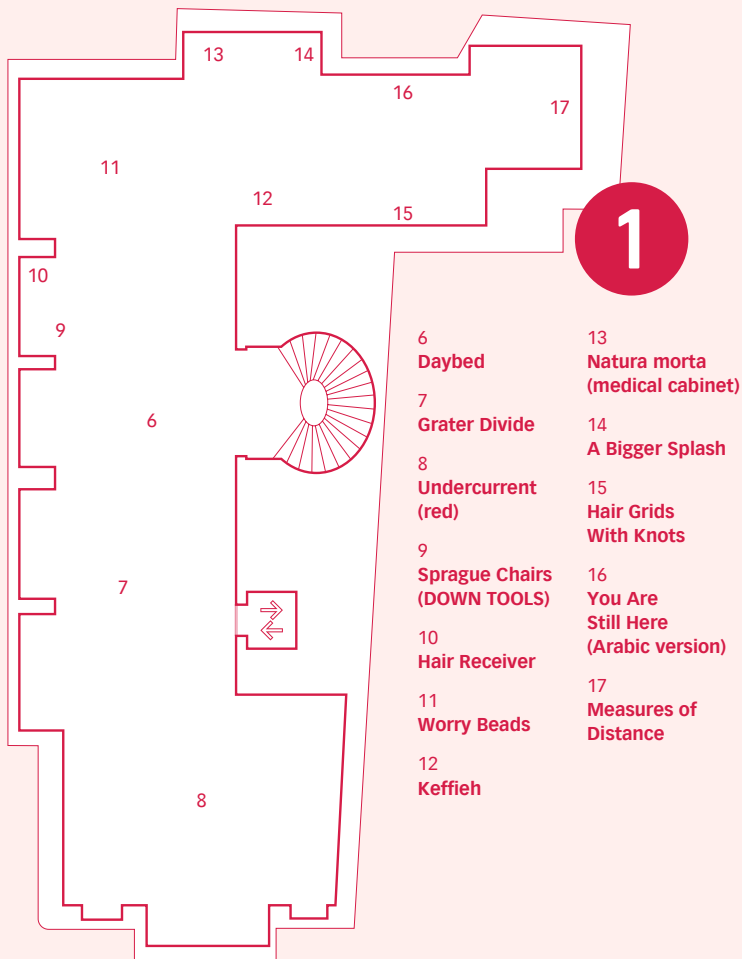
ustalıkli manipölasyonlarla birbirinden farklı, çeşitli çağrışımları harekete geçirerek, her bir izleyicinin zihinsel ve duyumsal deneyimine belirli bir esneklik katar.

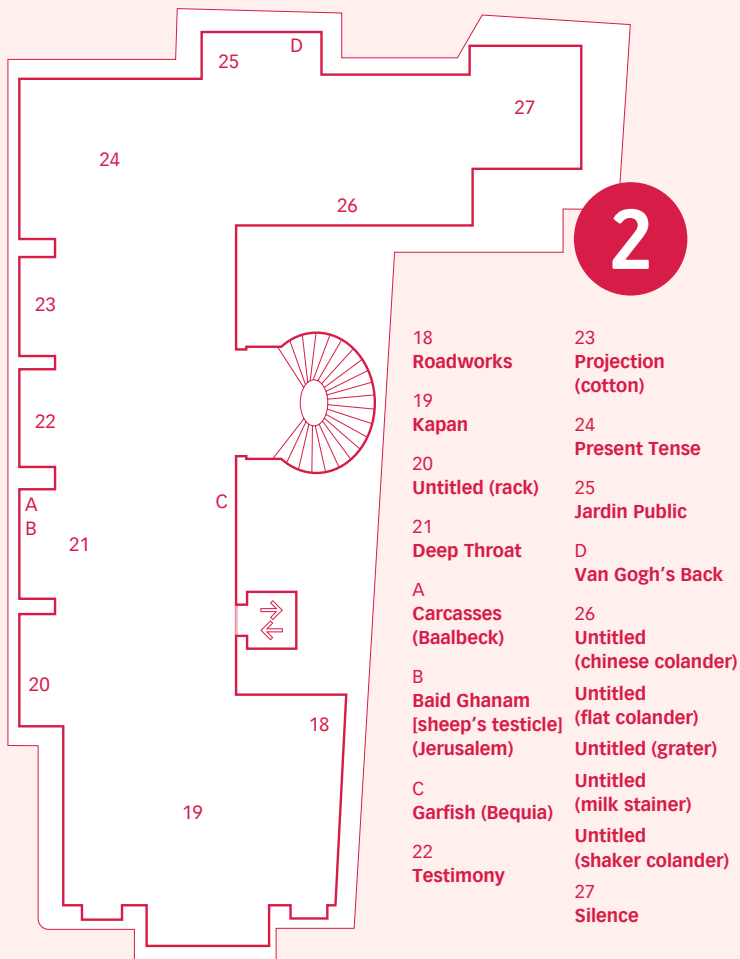
Arter'deki sergi, başlığını Mona Hatoum'un yapıtlarından biri olan *Hâlâ Buradasın*'dan ödünç alıyor. 1994 tarihli bu yapıt 2006'da Arap harfleriyle ikinci kez üretilmiş olsa da, her iki versiyonda da, portre formatında bir duvar aynası üzerine kumlama yöntemiyle aynı cümle yazılıdır. *Hâlâ Buradasın*, zaman ve uzama dair çağrışımlarla yüklüdür; ancak bu çağrışımlar, tam da onları kavramaya çalıştığınız anda elinizden kayıverip bulanıklaşırlar.

Mona Hatoum'un bir sergisini izledikten sonra, Filistinli düşünür Edward Said, onun yapıtlarını şu cümleyle özetlemişti: "Sürüyle duygu var, ama duygusallığa düşmek yok." Hatoum, bu hassas ve pek çokları için ulaşılması güç dengeyi, kesin anlatılardan uzak duran, onun yerine izleyicinin fiziksel ve zihinsel duyarlılığını harekete geçirmeyi tercih eden yöntem

ve stratejiler kullanarak, her seferinde yapıtının merkezine yerleştirir. Bir ölçüde kendi kişisel tarihinden de esinlenerek, neredeyse otuz yıllık bir süreç içinde ortaya koyduğu yapıtlarla şekillenen topografya, belirli bir yere veya tarihe atıfta bulunmaktan ziyade, kendine has niteliğini her zaman korumuştur. Hatoum'un işlerinin oluşturduğu bu coğrafya, sınırları kendi bedeninden başlayıp ev ya da yurt diye adlandırdığımız diğer sınırlara doğru değişerek genişlese de, herkes için aynı anda hem yabancı hem de aşına kalır. Ne kadar çok sınır aşarsanız aşın, hâlâ oradasınızdır. Ve kendi güvenliğiniz için, sorumluluk sizindir.

Bunker (2011)

Bunker, çelik kutu profillerden yapılmış yirmi iki adet modülden oluşan bir yerleştirme. Hatoum, Arter'deki sergi için bu parçalar arasından altı tanesini seçerek sergi mekânına yayılacak şekilde bir araya getirdi. Bu mimari biçimli modüller, enkaz halindeki binaları andırırlar. Her bir "yapı", yüzeyleri kesilerek veya yakılarak tahrif edilmiş küçük, dikdörtgen kutu profillerden oluşuyor; bu halleriyle savaşta hasar görmüş binalar gibi görünüyorlar. Hayali bir şehir manzarasına benzeyen *Bunker*'ın modülleri her yerde rastlanabilecek binaları andıran biçimlere sahip olsalar da, bu yapıların çoğu, Hatoum'un doğup büyüdüğü şehir olan Beyrut'taki gerçek binalara gönderme yapıyor. Yerleştirmenin ölçeği, ileride gerçekleştirilmek üzere tasarlanmış büyük bir mimari projenin maketini anımsatıyor, ancak bu kez tahribat en baştan orijinal plana dahil edilmiş.

2

Shift (2012)

Shift, sergi için özel olarak İstanbul'da üretilen ve yerel bağlama göndermede bulunan işlerden biri. Sarı sismik halkalarla kaplı bir dünya haritasını gösteren bu yün halı, sanki bütün dünyayı bir potansiyel tehlike bölgesi olarak gösteriyor. Parçalı dilimler halinde tasarlanan yapıt, resmettiği haritanın topografik bütünlüğünü bozuyor ve günümüzün küresel anlamda tehdit oluşturan çevre felaketlerini çağrıştırmının yanısıra, bütün dünyayı her an nişan alınıp yok edilebilecek potansiyel bir hedef tahtası olarak gösteriyor.

3

Globe (2007)

Kafesi andıran bu küre, ortalama insan boyunda ve eksenini dünyayla aynı derecede eğik. Ortaçağ pencere parmaklıklarına benzer bir biçimde birbirine örülmüş çelik çubuklarıyla bu heykel, her an yuvarlanabilecek ağır bir kafes gibi görünüyor. Bu bütün coğrafi ve siyasi sınırlardan arındırılmış "küre", ancak bir kişinin sığabileceği bir hücreye dönüşüyor.

4

3-D Cities (2008–2010)

3-D Cities’de Beyrut, Bağdat ve Kabil şehirlerinin haritaları, ahşap ayaklarla birbirine bağlanan üç masa üzerine yerleştirilmiş. Hatoum’un haritalar üzerinde kestiği krateri andıran eşmerkezli daireler, yüzeyde girintiler ve çıkıntılar oluşturuyorlar. Bu üç boyutlu formlar, bir tür sismik yarılmının gerçekleştiği yerleri, bombalanmış bölgeleri veya yeni mimari yapıların yükseldiği inşaat alanlarını gösterir gibiler. Savaşın yerle bir ettiği bu şehirlerin haritaları üzerinde Hatoum’un inceliklerle işlediği pozitif ve negatif kesikler, yıkım ve yeniden inşanın iç içe geçtiğini hatırlatıyorlar.

5

Misbah (2006–2007)

“Misbah” Arapçada fener anlamına geliyor. Burada, Hatoum’un sıklıkla kullandığı bir motif olan oyuncak asker figürü, pirinç bir fenerin üstünde kesilerek oluşturulmuş dekoratif işlemler olarak beliriyor. “Misbah” kendi etrafında döndükçe, bir çocuğun sihirli feneri gibi etrafını değiştirmeye başlıyor; askerlerin ve yıldızların duvarlara yansıyan gölgeleri, odayı patlamalarla dolu, insanın başını döndüren bir mekân haline getiriyor.

6, 7Daybed (2008)Grater Divide (2002)

Hatoum pek çok işinde masum gündelik nesneleri insan boyutlarına büyütüp tehlikeli heykellere dönüştürür. Sergide yer alan *Grater Divide* ve *Daybed* de sanatçının bu yöntemi kullandığı çalışmalardan. *Grater Divide*'de, Victoria dönemine ait katlanabilir bir peynir rendesi gerçek bir paravan büyüklüğüne getirilerek, boyutların devasalaştığı sürrealist bir etki kazanıyor. *Daybed* ise, kenarları zarifçe kıvrılan bir peynir rendesini esas alıyor. Hatoum'un kendine özgü bir kara mizahla yatak boyutlarına getirdiği bu heykel, rahat bir uyku yerine, rahatsızlık ve acı vadediyor.

8Undercurrent (red) (2008)

Undercurrent (red), parlak kırmızı kumaşla kaplı elektrik kablolarından dokunmuş kare şeklinde geniş bir kilim. Uzun bırakılmış uçları zeminde kıvrılarak geniş bir daire oluşturuyorlar. Kabloların ucuna ise, ürkütücü bir düzenle, sanki nefes alıp verir gibi, bir parlayıp bir sönen ampuller bağlı. Sıkıca dokunmuş, sağlam ve bütünlüklü yapısı gevşeyip dağıldıkça aç bir hayvanın kolları, veya bir kan gölü gibi, etrafa yayılıyormuş hissi verdiği için olsa gerek, zemine yerleştirilen bu zarif ve hassas yapıt, aynı zamanda tuhaf bir biçimde rahatsız edici.

9

Sprague Chairs (DOWN TOOLS) (2001)

Hatoum'un *Sprague Chairs* başlığını verdiği bir dizi yapıtı, 2001 yılında, North Adams'daki eski Sprague elektrik fabrikasının yerine kurulan Mass MoCA'da üretildi. İşlerin her birinde, artık işleymeyen bu fabrikanın işçilerinin vaktiyle kullandığı iki metal tabure kullanılmış. Tabureler bakır elektrik telleriyle birbirlerine "dikilmiş" ve bu yolla kullanılamaz hale gelmişler. Her bir tabure çiftinin üzerinde, fabrikanın tarihini ve geçmişindeki işten çıkarmaları çağrıştıran farklı kelimeler yazılı: "ihtiyaç fazlası", "işten atılmış" ve "iş bırakmak".

10

Hair Receiver (2012)

Hatoum işlerinde sıklıkla bulunmuş nesneler de kullanır. Sanatçı bu küçük, camlı ahşap kutuyu, İstanbul'a yaptığı ziyaretlerden birinde Çukurcuma'daki bir antikacı dükkânında buldu ve 1995'ten beri *Recollection* ve *Hair Necklace* gibi çeşitli işlerinde de beliren saç yumaklarının benzerlerini sunmak için kullandı.

11

Worry Beads (2009)

Hatoum bu işinde de bir nesnenin ölçeğiyle oynuyor: Bu kez bir tespihi büyüterek, tanelerini gülleye benzeyecek şekilde metalden döküyor. Birçok dinde dua ve meditasyona eşlik etmek, ya da zihni dinlendirmek için kullanılan bu tefekkür nesnesi, böylesine görkemli boyutlara ve ağırlığa kavuştuğunda, savaş ve yıkıma dair çağrışımları harekete geçiriyor. Yerde zarif, yumuşak kıvrımlar çizerek uzanmasına rağmen *Worry Beads*, hiç de sakin ve barışçıl görünmüyor.

12

Keffieh (1993–99)

Keffieh, kendine özgü siyah-beyaz desenleriyle bilinen geleneksel Arap başörtüsünü esas alıyor. Bu işte Hatoum, bu deseni uzun saç telleri kullanarak kumaşa işliyor ve çelişkilerle yüklü sürreal bir obje yaratıyor.

13

Natura morta (medical cabinet) (2012)

İtalyancada “ölüdoğa” anlamına gelen *Natura morta*’da Hatoum, el bombası formlarını rengârenk, yansımali Murano camlarıyla yeniden üretiyor. Bu dekoratif ve göz alıcı nesneler, iştah uyandıran meyveleri hatırlatsalar da, patlayıcı ve ölümcül olmakla, çekici ve davetkâr olmak arasında, belirsiz bırakılmışlar. Küçük bir ecza dolabı içinde, uğursuz çağrışımlarla yüklü kıymetli objeler olarak sergileniyorlar.

14

A Bigger Splash (2009)

Hatoum, ismini David Hockney’nin ünlü bir tablosundan alan işi *A Bigger Splash*’i, Murano adasındaki cam atölyelerine yaptığı bir ziyaretin verdiği esinle yapmıştı. Henüz hareket halindeyken yakalanmış damlalar şeklindeki bir grup cam heykel sergi mekânında yerde duruyor. Ancak canlı kırmızı renkleriyle, Hockney’nin tablosunda sıçrayan serin sulardan ziyade, abartılı ölçekte büyütülmüş kan damlalarını anımsatıyorlar.

15

Hair Grids With Knots (2006)

Hatoum hem desenlerinde hem de heykellerinde organik malzemeleri, özellikle de saç sıklıkla kullanmıştır. *Hair Grids With Knots*, sanatçının saç tellerini örerek ve bağlayarak ürettiği, hassas ve soyut bir iş. Hatoum burada organik ve değişken bir malzeme kullanarak katı ve minimal bir ızgara formu oluşturuyor ve temel düzeni ile onu oluşturan malzeme yapısı birbiriyle çelişen, üç boyutlu bir desen yaratıyor.

16

You Are Still Here (Arabic version) (2006)

Sergideki bu yapıt, Hatoum'un 1994'te "Hâlâ Buradasın" cümlesinin İngilizcesini portre formatında bir duvar aynasına yazdığı işinin, Arapçaya çevrilmiş ikinci versiyonu. Arapça versiyon, stilize hat üslubu ve kenar süslemeleriyle dekoratif ve zarif bir görünüm taşıyor. Aynanın karşısına geçen izleyici, kendi ölümlü doğasını ve varoluşsal gerçekliğini hatırlamaya çağırılıyor.

Measures of Distance (1988)

Measures of Distance, Hatoum'un Filistinli ailesinden kopuşuyla ve annesiyle ilişkisiyle ilgili. Hatoum'un annesinin Beyrut'taki aile evinde duş alırken çok yakından çekilmiş grenli resimlerinden oluşan kareleri bir araya getiriyor. Annesinin Londra'da yaşayan sanatçıya gönderdiği mektuplardan alınma Arapça yazılar, bir perde veya peçe gibi, bu resimlerle üst üste bindirilmiş. Arka planda ise, Hatoum'la annesi arasında geçen hararetli bir sohbetin ses kayıtları ile, mektupların İngilizce çevirilerini okuyan Hatoum'un kendi sesi bir arada duyuluyor.

Roadworks (1985)

Roadworks, Hatoum'un Brixton sokaklarında yalınayak, bağcıkları ayak bileklerine bağlanmış bir çift büyük botu ardından sürükleyerek yürüdüğü performansın video dokümantasyonu. Brixton, Londra'nın bir önceki yıl şiddetli ırk ayaklanmalarına sahne olmuş, dolayısıyla polis varlığının fazlasıyla belirgin olduğu bir bölgeydi. Hatoum'un performansında kullanmayı seçtiği botlar da dikkate değirdi: Geleneksel olarak İngiliz polisi tarafından giyilen ama aynı zamanda genellikle ırkçı şiddetle ilişkilendirilen dazlak hareketince de benimsenmiş olan "Dr. Martens".

Kapan (2012)

Kapan, özel olarak Arter'deki sergi için tasarlanmış ve İstanbul'da, Cam Ocağı Vakfı ve Birim Metal'in işbirliğiyle üretilmiş bir enstalasyon. Yapıt, tamamlanmamış binalardan ve inşaat alanlarından aşına olduğumuz, demir yapı birimlerinden oluşuyor. Her birinin boyutu bir diğerinden biraz farklı, ama beşi de ortalama insan boyuna göre ölçeklendirilmiş. Diklemesine, ancak hafifçe eğik yerleştirildikleri için güvenilmez ve dengesiz oldukları izlenimini uyandırıyorlar. Her bir demir kafesin içinde, kırmızı camdan, kırılğan, amorf nesneler var: Sanki tuhaf, tanımsız yaratıklar ya da beden parçaları kendi antropomorfik kafeslerinin içine hapsedilmiş gibi.

20

Untitled (rack) (2011)

Untitled (rack) özenle düzenlenmiş bir dizi nesneden oluşuyor: Biri Doğu diğeri Batı yarımkürenin çizimini çerçeveleyen, çember şeklinde iki tel askı ve bazı parçaları kesilip çıkarılmış bir dünya haritasından yapılmış bir pazar filesi, metal bir askılıktan sarkıyor. Bu yapıt, Hatoum'un dönüştürülmüş ev eşyalarından oluşan *Interior/Exterior Landscape* işiyle de ilişkili. Sanatçının 2010 tarihli ve oda büyüklüğündeki bu yerleştirmesi, üzerinden saç telleri sarkan bir karyola, en sık seyahat ettiği şehirler arasındaki uçuş rotalarının saç telleriyle işlendiği bir yastık, bir masa, sandalye ve içinde sadece bir saç yumağı bulunan bir kuş kafesinden oluşuyordu.

21

Deep Throat (1996)

Deep Throat, Hatoum'un *Corps étranger* başlıklı başka bir enstalasyonunun "domestik" versiyonu. *Corps étranger*'de sanatçı endoskopi, koloskopi ve ekografi için kullanılan uzmanlaşmış tıbbi ekipmanlar aracılığıyla, derinin yüzeyinden içindeki derinliklere kadar bütün bedenin haritasını çıkarmıştı. *Deep Throat*'ta da bu çekimlerin, yediklerimizin sindirim sistemindeki yolculuğunu anlatan bölümünü, döngü halinde (ağızdan anüse ve tekrar ağıza) kullanıyor. Video, bir lokantanın usulüne uygun bir biçimde düzenlenmiş standart masasının üzerinde duran bir tabağın içinde izleniyor.

22

Testimony (1995–2002)

Duvardaki dairesel projeksiyon, adeta kabuğu üstünde jeolojik etkenlerden veya atmosferden kaynaklanan bir tür hareketlilik varmış gibi hafifçe titreşip duran, yüzeyi birtakım bilinmeyen tektonik oluşumlarla şekillenmiş, uzak bir gezegenin görüntüsü izlenimini uyandırıyor. Tekrar bakınca, projekte edilen görüntünün bir erkeğe ait skrotumun (erbezi torbası) yakın plan çekimi olduğu anlaşılıyor. İşin başlığı, Hatoum'un işlerini adlandırırken sıkça yaptığı kelime oyunlarından birini barındırıyor: İngilizcedeki "testicle" (testis) ve "testimony" (tanıklık) kelimeleri arasındaki etimolojik bağa gönderme yapıyor.

23

Projection (cotton) (2006)

Hatoum işlerinde sık sık harita kullanır. Bazen mevcut, bilinen haritaları dönüştürür; bazense saç, cam bilyeler, sabun kalıpları, hatta yemek lekeleriyle kaplı kağıt tabaklar gibi alışılmadık malzemeleri kullanarak haritalar yapar. El yapımı haritası *Projection (cotton)*, pamuk hamurundan üretilmiş. Yapıt, pozitifle negatifin yer değiştirdiği bir görüntü sunuyor: Kıtalar, sanki yüzeye işlenmiş ya da yüzey aşındırılarak oluşturulmuş gibi, boşluklar ya da yarıklar olarak beliriyor.

24

Present Tense (1996)

Present Tense ilk olarak 1996 yılında, Doğu Kudüs'teki Anadiel Galerisi'nde sergilenmişti. Yapıt, Kudüs'ün kuzeyindeki Nablus şehrinden getirilmiş 2400 kalıp geleneksel zeytinyağlı sabunla yapılmış. Sabun kalıplarının yüzeylerine bastırılmış küçük kırmızı boncuklarla çizilen resim, İsrail'le Filistinliler arasında 1993'te imzalanan Oslo Barış Antlaşması'nın öngördüğü haritayı gösteriyor. Boncukların oluşturduğu hatlar, Filistin yönetimine iade edilmiş olması gereken bölgeleri resmediyor.

25

Jardin Public (1993)

Jardin Public'te klasik bir Fransız bahçe sandalyesinin üzerinde, sanki oturma yerindeki deliklerden bitmiş gibi görünen kasık tüyleri (pubic hair), düzgün bir üçgen oluşturuyor. Yapıtın kelime oyunu içeren başlığı hem "pubic" ve "public" (kamusal) kelimeleri arasındaki etimolojik ilişkiye, hem de Paris'teki şehir parklarına (public park) gönderme yapıyor. Bu mizah yüklü yapıtın sürrealist bir tarafı da var. Aynı zamanda kadın cinselliğinin sürekli kamu önünde sergileniyor oluşuyla ilgili bir yorum olarak da okunabilir.

26

Untitled (grater) (1996)

Untitled (milk stainer) (1996)

Untitled (flat colander) (1996)

Untitled (shaker colander) (1996)

Untitled (chinese colander) (1996)

Hatoum 1996 yılının bir ayını Maine'deki Sabbathlake Shaker Community'de misafir sanatçı olarak geçirdi. Orada gördüğü, Shakerlar tarafından 19. yüzyıl sonlarında imal edilmiş rende ve kevgir gibi eski el yapımı mutfak araç gereçlerinden oluşan koleksiyonun güzelliğinden çok etkilendi. Delikli yüzeylerinin baskı ya da izlerini elde etmek için nesnelerin üzerine Japon yağlı kağıdı bastırarak bu aletlerin "çizimlerini" yaptı. Ortaya çıkan beyaz üzerine beyaz narin resimler, tesadüfen oluşmuş bir şeyin soluk izine benziyorlar.

27

Silence (1994)

Silence cam laboratuvar tüplerinden yapılmış geleneksel bir bebek karyolası formunda. Masumiyeti çağrıştıran bu mobilya, burada daha ziyade bir yatağın iskeletine ya da içi boş bir dolaşım sistemine benziyor; klinik ya da hayaletsi bir hal alıyor. Bedenin kırılganlığını hatırlatan *Silence* o kadar narin ki, "nefes alsanız kırılacak gibi".

MONA HATOUM

Hâlâ Buradasın

17/03/–27/05/2012

Küratör: Emre Baykal

MONA HATOUM, 1980'lerin ortasında, bedene yoğunlaşan performansları ve video işleriyle tanınmaya başladı. 1990'lı yıllarda ise, sanatsal üretimi daha çok büyük ölçekli yerleştirmelere ve heykele yöneldi.

1952'de Beyrut'ta (Lübnan) Filistinli bir ailenin çocuğu olarak doğan Mona Hatoum, halen Londra ve Berlin'de yaşıyor. Aralarında Turner Prize (1995), Venedik Bienali (1995 ve 2005), Documenta XI (2002), Sydney Bienali (2006) ve İstanbul Bienali'nin (1995 ve 2011) de bulunduğu pek çok uluslararası sergiye katıldı.

Hatoum'un kişisel sergileri arasında, Centre Pompidou, Paris (1994), Tate Britain, Londra (2000) Hamburger Kunsthalle, Kunstmuseum Bonn, Magasin 3, Stockholm (2004), Museum of Contemporary Art, Sydney (2005) ve Venedik Bienali kapsamında Palazzo Querini Stampalia'da gerçekleşen sergi (2009) yer alıyor. Son dönemde gerçekleştirdiği sergiler arasında "Suspendu" (Musée d'Art Contemporain du Val-de-Marne, MAC/VAL, Vitry, Fransa, 2010), "Witness" (Beyrut Sanat Merkezi, 2010), "Le Grand Monde" (Fundaciòn Marcelino Botín, Santander, 2010) ve Sammlung Goetz (Münih, 2011–12) bulunuyor.

2011 yılında Joan Miró Vakfı tarafından verilen Joan Miró Ödülü'ne layık görülen Hatoum'un bu kapsamdaki kişisel sergisi 2012 yılında Barselona'daki Fundació Joan Miró'da gerçekleşecek.

ARTER SANAT İÇİN ALAN

İSTİKLAL CADDESİ NO: 211 34433 BEYOĞLU, İSTANBUL T: (212) 243 37 67
SALI-PERŞEMBE 11:00–19:00; CUMA–PAZAR 12:00–20:00; GİRİŞ ÜCRETSİZ
www.arter.org.tr